

Masarykova univerzita
Právnická fakulta

Příklad č.6

Zlepšení informačního systému čistírny

Zpracoval: Jan Plšek

Seminární skupina: 17

Datum odevzdání: 17. 05. 2007

Příklad č.: 6

Zlepšení informačního systému čistírny

Skutek

Obchodní společnost *Čistota půl zdraví, s. r. o.*, se zabývá službami. Poskytuje běžné čisticí služby se zaměřením zejména na čištění oděvů a domácích textilií. Má několik provozoven v krajském městě.

Provozního vedoucího *Ing. Jana Krále* jednou po ránu napadlo zjednodušit vnitřní chod podniku propojením dvou dosavadních informačních systémů a přidáním dalšího, nového, informačního systému, který z vlastní iniciativy sám vyvinul pomocí počítače. Tím by bylo možno docílit podstatného zlepšení vnitřního chodu podniku, zjednodušit některé administrativní práce a ušetřit na režijních nákladech. *Ing. Jan Král* nazval vylepšený systém *Správní blesk*.

Provozní vedoucí *Ing. Jan Král* hned po návratu z dovolené (byl na chalupě na Vysočině a jezdil tam na trekkovém kole) ústně nabídl ono vylepšení zaměstnavateli; jmenovitě jeho jednateli, kterému ústně popsal v čem spočívá podstata vylepšení.

Řekl si za ně o 100 000 Kč; poučen podnikovým kurzem asertivity, který nedávno absolvoval a na který jej zaměstnavatel vyslal. Zaměstnavatel mu obratem sdělil, že zlepšení je sice zajímavé, nicméně částka 100 000 Kč je přemrštěná a že mu při příští výplatě zaplatí prémii 10 000 Kč ke mzdě. To zaměstnanec odmítl, protože 10 000 Kč se mu zdálo málo.

Po čase provozní vedoucí zjistil, že zaměstnavatel začal jeho zlepšení skutečně využívat, aniž mu o tom cokoli řekl, a že je dokonce hodlal poskytnout svému obchodnímu partnerovi, který o ně projevil vážný zájem poté, co se seznámil s tím, jak zlepšení v praxi funguje.

Provozní vedoucí nyní zvažuje, co má dělat. Zda se má domáhat částky 100 000 Kč po zaměstnavateli, anebo raději sám poskytnout zlepšení někomu jinému, protože různí zájemci jsou ochotni mu za ně zaplatit podstatně více než zaměstnavatel. Soud se zaměstnavatelem považuje za krajní řešení, kterému by se chtěl z pracovních a osobních důvodů nejraději vyhnout. V práci je jinak spokojen.

Zkuste mu právně poradit. Hodlá za Vámi přijít o radu již příští týden.

PŘÁVNÍ ROZBOR A NÁVRH ŘEŠENÍ

(1) Uplatněte přirozený, věcný a bezpředsudečný pohled na skutek, který se stal, podle Vašeho nejlepšího vědomí a svědomí. Zkuste odpovědně a svobodně projevit Váš cit pro dobro a spravedlnost (právní cit). Odpovídá takový náhled přirozenému smyslu předpisů?

V demokratickém právním státě, s takovou ústavou jakou má ČR, jistojistě ano.

Uvažte, kterých světových přirozených zákonitostí bychom měli dbát?

V tomto konkrétním případě je vhodné pamatovat na:

nemo iudex in sua causa, suum quique tribuere, neminem laedere, pacta sunt servanda

(2) Kterých psaných nebo nepsaných pozitivně právních principů, jež ovládají právní stát, se případ týká?

metoda rovnosti stran v soukromém právu

právo na spravedlivý proces

nemo iudex in sua causa

rovnost před zákonem, princip zákonného soudce

princip proporcionality (tvůrce-uživatel)

dodržování mezinárodních závazků (Bernská úmluva, WIPO, Pařížská úmluva)

zásada autonomie vůle účastníků soukromoprávních vztahů (možnost výběru)

zásada 'vše je dovoleno, co není výslovně zakázáno'

zásada ekvity - zásada výkonu práva v souladu s dobrými mravy, zákaz zneužití práv

vigilantibus iura scripta sunt

(3) Došlo k dotčení nebo střetu některých českých ústavních práv?

Čl.26 Listiny - právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost (právo podnikatele zaměstnávat pracovní síly a využívat výsledky jejich práce, ale také právo tvůrce na volné nakládání - zpeněžení jeho zlepšovacího návrhu)

Čl.28 Listiny - právo na spravedlivou odměnu za práci (právo tvůrce na odměnu za zlepšovací návrh)

Čl.11 Listiny - ochrana vlastnictví (jako lex generalis ke Čl.34)

Čl.34 odst.1 Listiny - práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti (tvůrce zlepšovacího návrhu)

Pokud ano, jakých a čím?

Obecně jde o střet

1) právo zaměstnavatele, která má k výsledkům práce svého zaměstnance

2) právo zaměstnance, jednak na spravedlivou odměnu za práci, a jednak jeho právo, která má jako tvůrce k výsledkům své tvůrčí duševní činnosti (zlepšovací návrh).

Ještě obecněji střet mezi zájmy tvůrce a zájmy uživatele, resp. o vytvoření jejich souladu.

Mají tato práva též právnické osoby?

V platné úpravě základních práv a svobod jejich výslovné a obecné přiznání právnickým osobám chybí. Má se za to, že právnická osoba má jen taková ústavně zaručená práva, jejichž povaha to připouští. Plyne to také z toho, že zákon o ústavním soudu umožnil, aby ústavní stížnost podávaly i právnické osoby (§72/1 ZUS).

Pokud by zaměstnavatel byl zahraniční osobou, nebo českou osobou se zahraniční majetkovou účastí, mělo by to nějaký ústavněprávní význam pro daný případ?

§ 76 odst.1 z.č.527/1990 Sb. o vynálezech a zlepšovacích návrzích stanoví:

Osoby, které mají bydliště nebo sídlo na území státu, který je smluvní stranou Pařížské úmluvy nebo který je členem Světové obchodní organizace, mají stejná práva jako občané České republiky.

(4) Došlo ke střetu některých lidských práv vyplývajících z mezinárodněprávního řádu? Pokud ano, jakých a čím?

V horizontální rovině působení lidských práv.

Čl. 1 Dodatkový protokol k úmluvě (209/1992 Sb.) - ochrana vlastnictví (zde duševní)

Čl. 7 MPHSKP (120/1976 Sb.) - spravedlivá odměna

(5) Posuďte právní povahu předmětu, o který se jedná, podle obvyklých zákonů. Může jít souběžně o více právních předmětů? Pokud ano, o jaké?

1) Zlepšovací návrh podle §1 a § 72 z.č.527/1990 Sb. o vynálezech a zlepšovacích návrzích

2) Autorské dílo podle §2 odst.2 z.č.121/2000 Sb. autorského zákona (AZ), avšak jen pouze pokud jde o počítačový program "Správní blesk" a pouze jeho část nově vytvořená, nikoli část vytvořená propojením dvou dosavadních informačních systémů. Samotná myšlenka, kterou provozní vedoucí sdělil jednatelem, není chráněna jako autorské dílo (§2/6 AZ).

3) Nemůže to být vynález - §3 odst.2 písm.c) z.č.527/1990 Sb.

4) Nemůže to být ani užitný vzor, protože se nejedná o řešení prostorově vytvořitelné (učeb.)

(6) Posuďte, zda se zaměstnavatel bezdůvodně obohatil na úkor provozního vedoucího.

Podle § 74 z.č.527/1990 Sb. právo využívat zlepšovací návrh vzniká uzavřením smlouvy se zlepšovatelem o přijetí nabídky zlepšovacího návrhu a odměně za něj. Zlepšovatel svou povinnost nabídnout zlepšovací návrh zaměstnavateli (§73) splnil, smlouva však uzavřena nebyla, a pokud tedy zaměstnavatel zlepšení využívá, činí tak bez právního důvodu - tím naplňuje skutkovou podstatu bezdůvodného obohacení podle § 451/2 ObčZ. Je možné také uvažovat o majetkovém prospěchu z nepoctivého zdroje.

Pakliže ano, zda provozní vedoucí může po něm uplatňovat nejen 100 000 Kč, ale vedle toho i dalších 1 560 000 Kč, které podle něj připadají na to, co zaměstnavatel již ušetřil na provozních nákladech tím, že používá zlepšení.

§ 75 z.č.527/1990 Sb. sice stanoví čeho se může domáhat ten, do jehož práv chráněných tímto zákonem bylo neoprávněně zasazeno, avšak soudím, že se jedná o výčet demonstrativní. Uplatní se tedy obecná úprava občanského zákoníka o bezdůvodném obohacení.

Podle § 458 ObčZ musí být vydáno vše co bylo bezdůvodným obohacením nabyto. V daném případě půjde zejména o cenu zlepšovacího návrhu vyjádřenou v penězích. Určit výši této náhrady bude problém. Je třeba posoudit cenu zlepšovacího návrhu. Nevím zda má nějaký význam požadovaných 100 000 Kč, spíše by se měly vzít v úvahu ceny nabízené ostatními zájemci. Oněch 1 560 000 Kč lze posoudit jako užitky z bezdůvodného obohacení ve smyslu § 458/2 ObčZ a jelikož zaměstnavatel nejednal v dobré víře, musí být takové užitky vydány. Určení jejich výše však patrně nemůže být věcí subjektivního posouzení zlepšovatele.

(7) Posuďte, zda provozní vedoucí by měl uplatnit vůči zaměstnavateli nárok na zaplacení dlužné částky, anebo nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Od celé záležitosti již uplynul rok a zatím nebyla vyřešena.

Jelikož uplynul již rok, má zlepšovatel podle §73/2 z.č.527/1990 Sb. právo volného nakládání se zlepšovacím návrhem bez omezení.

a) Kdybychom se snažili prosadit, že byla uzavřena smlouva o přijetí nabídky zlepšovacího návrhu a odměně za něj, klient by mohl získat maximálně oněch 100 000 Kč.

b) Kdybychom měli za to, že taková smlouva uzavřena nebyla, a uplatňovali bychom nárok na vydání bezdůvodného obohacení, klient by mohl získat podstatně více, včetně užitků (viz. předchozí otázka), navíc mohl zlepšení volně prodat dalším zájemcům. Lze tedy očekávat, že zaměstnavatel, až toto zjistí, bude se snažit nakonec spíše prosadit, že byla uzavřena smlouva a ještě rád zaplatí oněch, původně požadovaných, 100 000 Kč.

V úvahu je třeba vzít, zda klient preferuje peněžité reparace nebo dobré vztahy v zaměstnání.

(8) Uvažte, zda zaměstnavatel naplnil skutkovou podstatu generální klauzule nekalé soutěže, nebo její některou zvláštní skutkovou podstatu. Pokud ano, tak jak a vůči komu?

Zaměstnavatel skutkovou podstatu generální klauzule (§44 ObchZ) naplnil. Tím, že využil zlepšovacího návrhu aniž za něj zaplatil svému zaměstnanci, získal výhodu v soutěži oproti jiným soutěžitelům (konkurenční čistírny). Neoprávněně tak "ušetřil" náklady na řádné zakoupení práva využívat zlepšení, kdežto ostatní soutěžitelé za ně budou muset zaplatit. Nemluvě o nemalých nákladech, které ušetřil využíváním zlepšení. Tak byly naplněny všechny tři specifické skutkové podstaty generální klauzule nekalé soutěže - jednání v hospodářské soutěži, rozpor s dobrými mravy soutěže, způsobilost přivodit újmu.

Za poškozeného soutěžitele by však bylo možné považovat i samotného zlepšovatele a to na poli zlepšovacích návrhů. Zaměstnavatel mu de facto ukradl nápad a nyní z něj neoprávněně těží, navíc celý rok vystavoval zlepšení možnosti prozrazení a tím znehodnocení. Tedy zcela jistě generální klauzule, popř. parazitní jednání (§48 ObchZ). I zde je možné požadovat vydání bezdůvodného obohacení (§ 53 ObchZ).

(9) Posud'te zaměstnavatelovu námitku, že částka 100 000 Kč, kterou po něm chtěl provozní vedoucí, je nemravná; totiž přemrštěná.

Námitka je neopodstatněná. 100 000 Kč není přemrštěná cena vzhledem k ušetřeným ročním nákladům 1 560 000 Kč a vzhledem k nabídkám, které zlepšovatel obdržel od jiných zájemců.

(10) Jakému způsobu zdanění daní z příjmů fyzických osob podléhá odměna, o níž se jedná? Jedná se o příjem ze závislé činnosti, jak jej chtěl zdanit zaměstnavatel, jestliže provoznímu vedoucímu nabídl mzdovou prémii, anebo o příjem (a který?) z podnikání nebo z jiné samostatné výdělečné činnosti, který přiznává a zdaňuje provozní vedoucí sám?

a) Pokud nebyla uzavřena smlouva o přijetí nabídky zlepšovacího návrhu a odměně za něj, dle §7 odst.2 písm.a) z.č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů se jedná o příjem z jiné samostatné výdělečné činnosti - příjem z práv příbuzných právu autorskému.

b) Pokud smlouva uzavřena byla, jedná se o příjem ze závislé činnosti (§6 z.č. 586/1992 Sb.)

(11) Posud'te zaměstnavatelovu námitku, že u vedoucího zaměstnance, jímž je provozní vedoucí, je vylepšování provozu předpokládáno již z titulu jeho vedoucí funkce a zahrnuto ve vyšší mzdě vedoucího zaměstnance.

Taková námitka by mohla být relevantní, kdyby se jednalo o zlepšení chodu provozovny, které byl Ing. Jan Král vedoucí. Pak by bylo možné uvažovat o pracovních povinnostech a očekávané aktivitě za níž je provozní vedoucí placen v intencích §110 a §124 Zákona práce. Zjednodušeně řečeno, vedoucí pracovník je placen za organizaci práce svých podřízených. Zde se však jednalo o zlepšení chodu celého podniku, nikoli pouze provozovny, není proto možné hovořit o tom, že je taková aktivita zahrnuta ve mzdě.

Dokonce ani odměna ve smyslu ZP se nemusí jevit jako dostatečná, protože § 134 ZP se zmiňuje o odměně za splnění úkolu. Panu Královi však zaměstnavatel neřekl úkol, aby zefektivnil chod podniku.

(12) Posud'te zaměstnavatelovu námitku, že podniková směrnice, kterou již dříve vydal a se kterou byl provozní vedoucí seznámen, obsahuje ustanovení, podle něhož jsou veškeré podnikové inovace obchodním tajemstvím zaměstnavatele.

Podniková směrnice nemůže svou právní silou konkurovat zákonu. Konkrétně nemůže zamezit zlepšovatelům, aby v souladu s §73/2 z.č.527/1990 Sb. nakládal se zlepšovacím návrhem bez omezení, jestliže s ním zaměstnavatel ve lhůtě dvou měsíců od nabídky neuzavřel smlouvu o přijetí nabídky zlepšovacího návrhu a odměně za něj.

Mohlo by se jednat o konkurenční doložku, ale dle mého názoru nejsou naplněny její znaky ve smyslu § 310 ZP. Např. nebylo sjednáno peněžité vyrovnání.

(13) Navrhněte hmotněprávní řešení případu.

Vzhledem k postoji klienta k možnosti řešení u soudu, zkusíme věc urovnat jednáním. Navrhuji, aby provozní vedoucí (zlepšovatel) uzavřel se zaměstnavatelem smlouvu o přijetí nabídky zlepšovacího návrhu a odměně za něj podle § 73 z.č.527/1990 Sb. Právo využívat zlepšovací návrh by bylo sjednáno výhradně, tedy zlepšovatel by s ním nemohl dále nakládat bez souhlasu zaměstnavatele. Zaměstnavatel by měl právo zlepšení dále poskytovat obchodním partnerům, ovšem zlepšovatel by náležela provize stanovená procentem z ceny za takové poskytnutí. Dohoda by zahrnovala narovnání podle § 585 ObčZ což by jednou pro vždy vyřešilo dosavadní neutěšený stav.

Zbývá tedy vyčíslit výši odměny za zlepšení a výši provize za další poskytnutí. Vzhledem k tomu, že zlepšení se ukázalo jako funkční a je o něj zájem, očekávejme částku výrazně vyšší než původně požadovaných 100 000 Kč. Nutno také zohlednit, že zaměstnavatel již rok de facto čerpá plnění a podle toho je třeba vyčíslit narovnání. Navrhuji, aby tyto částky určil rozhodce podle zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů a to podle zásad spravedlnosti ve smyslu §25/3.

Pokud zaměstnavatel na dohodu nepřistoupí, budeme nuceni podat žalobu na nekalou soutěž (viz.8) a požadovat vydání bezdůvodného obohacení což může znamenat nemalou částku (viz.6) a rozvrácení dobrých vztahů. Klient by pak navíc své zlepšení mohl výhodně zpeněžit jinde. Jako krajní řešení je zde oznámení přestupku nebo trestní oznámení (viz.20)

Zvažte smírčí účast prostředníka. Kdo by jím měl být? Advokát jedné strany? Advokáti obou stran nebo někdo úplně jiný? Jaká může být přitom role zaměstnavatelova podnikového právníka? A co soudní znalec? Patentový zástupce? Může notář nebo soudní exekutor nějak přispět k řešení věci?

Zákon č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů v §8 - §12 několikrát zdůrazňuje požadavek nezávislosti, nestrannosti a nepodjatosti rozhodce. To zahrnuje i obecnou zásadu nemo iudex in sua causa - nikdo nemůže být soudcem ve své vlastní věci. Advokáti obou stran by mohli být nápomocni radou při volbě rozhodce a jako právní zástupci stran (přiměřeně podle OSŘ).

Soudní znalec, resp. znalecký posudek může posloužit jako důkaz. Pro odhad hodnoty zlepšovacího návrhu přijdou patrně vhod služby patentového zástupce. Notář by mohl být nápomocen při sepisování listinných důkazů (např. uznání dluhu) nebo jako uschovatel peněžních částek i pro provedení důkazů notářským zápisem. Soudní exekutor by patrně přispěl až jako krajní řešení, pokud by se některá ze stran nechtěla podrobit soudně vykonatelnému rozhodčímu nálezu, popř. rozsudku soudu.

(14) Může mít zaměstnavatel pro podobné účely zřízen smírčí orgán, například vlastní smírčí soud? Může zaměstnavatel vynucovat po provozním vedoucím účast na smírčím jednání před svým smírčím orgánem? Například zakotvením této povinnosti v pracovním řádu? Jde vůbec o pracovní spor?

Nenašel jsem v právním řádu oporu pro takovou možnost. Nebyl by naplněn požadavek nezávislosti a nestrannosti rozhodce, byla by porušena zásada nemo iudex in sua causa. Zaměstnavatel rozhodně nemůže vynucovat, aby se zaměstnanec účastnil jednání před jakýmkoli smírčím soudem, ledaže se tak předem smluvně dohodli (rozhodčí doložka). Zde by se jednalo o smlouvu o rozhodci podle §2 z.č. 216/1994 Sb., tedy rozhodčí smlouva o vzniklém sporu a zde se nemůže uplatnit nic jiného než autonomie vůle. Vynucování smírčího řízení by bylo přinejmenším v rozporu s ústavně zaručeným právem domáhat se práva u nezávislého a nestranného soudu - právem na spravedlivý proces (Čl. 36/1 Listiny).

Domnívám se, že o pracovní spor nejde. Věc se netýká práv a povinností, které by stranám měly plynout z pracovního poměru (viz.11).

(15) Zvažte procesněprávní řešení případu. Který soud je věcně příslušný v prvním stupni? Uvažte arbitráž. Zvažte pokus o smír před soudem (soudní smír před zahájením řízení), jakož i soudní smír v průběhu řízení, například před zahájením prvního jednání ve věci. Posuďte procesní rizika, okolnosti a důsledky z toho vyplývající.

V případě podání žaloby bude věcně příslušný krajský soud (§9 odst. 2 písm. l) nebo o) OSŘ). V případě arbitráže záleží na dohodě stran. Pokud bychom se pokoušeli o soudní smír před zahájením řízení, připadal by v úvahu jako věcně příslušný vedle krajského také okresní soud (§ 67 OSŘ).

Arbitráž byla popsána v otázce 13.

Soudní smír před zahájením řízení, tzv. praetorský smír by mohl být velmi prospěšný pro uzavření dohody tak jak byla navržena v otázce 13. Také náklady na soudní poplatek by byly podstatně nižší. Praetorský smír má účinky pravomocného rozsudku a je titulem pro výkon rozhodnutí nebo exekuci. Pokud není smíru dosaženo, soud nemůže dále rozhodnout ve věci samé. Proti usnesení, kterým byl schválen smír, není přípustné odvolání (§202/1/h).

Pokud jde o smír v průběhu řízení (§99 OSŘ), soud se má o něj pokoušet vždy. Pokud však není dosažen, řízení pokračuje až do rozhodnutí soudu ve věci samé.

(16) Zvažte podání návrhu na soudní předběžné opatření a na soudní zajištění důkazu před zahájením řízení. Jaký důkaz by mohl být předběžně zajištěn soudem?

Bylo by vhodné podat návrh na soudní předběžné opatření, kterým by bylo zaměstnavateli uloženo, aby se zdržel poskytování zlepšení třetím osobám (§ 76 /1 písm.f OSŘ). To by zamezilo vzniku škod prozrazením podstaty zlepšení a tím jeho znehodnocení na trhu. Zároveň by se tím otestovalo, jaké jsou procesní vyhlídky v řízení ve věci samé.

Podle § 78 OSŘ by bylo vhodné zajistit důkazy, které prokazují, že zaměstnavatel začal využívat zlepšení, jak dlouho tak činí a jaké náklady tím uspořil. Jednalo by se asi o příslušný software, popř. výstupy z něj a účetní záznamy z doby před a po zavedení zlepšení.

Lze předběžným opatřením uložit povinnost třetí osobě, která není účastníkem řízení? O koho by se v tomto případě mohlo jednat?

Domnívám se, že třetí osobě by bylo možné takto uložit povinnosti jen pokud je zde obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen (§74/1 OSŘ). Zde by to byly fyzické osoby tvořící statutární orgány právnické osoby *Čistota půl zdraví, s. r. o.*, která je zde účastníkem řízení. Mohli by to být i její zaměstnanci a členové v míře v jaké jsou oprávněni za právnickou osobu činit právní úkony (§20/2 ObčZ).

Uvažte povinnost navrhovatele předběžného opatření nahradit v určitých případech újmy tomu, komu z předběžného opatření vznikly.

Takové nebezpečí tu klientovi skutečně hrozí (§ 77a OSŘ) a je nutné jej na to upozornit. Ovšem vzhledem k tomu, že nepožadujeme zákaz využívání zlepšení, ale pouze dočasný zákaz poskytování zlepšení třetím osobám, nedomnívám se, že zde hrozí značné majetkové újmy.

Sepište petit návrhu na předběžné opatření a na zajištění důkazu před zahájením soudního řízení.

Vzhledem k výše tvrzeným okolnostem (viz. zadání), domníváme se, že je dán nárok žalobce s titulu ochrany proti jednání nekalé soutěže. Navrhujeme předběžné opatření, kterým by bylo zaměstnavateli uloženo, aby se zdržel poskytování zlepšení třetím osobám, jelikož zde hrozí nebezpečí vzniku dalšího bezdůvodného obohacení a nebezpečí škod. Hrozící škody spočívají jednak v tom, že by se pro klienta zmenšil okruh kupců zlepšení, jednak v tom, že se zvýšilo riziko prozrazení podstaty zlepšení a tím jeho znehodnocení na trhu.

Navrhujeme, aby ze stejného důvodu, stejná povinnost byla uložena všem členům a

zaměstnancům *Čistota půl zdraví, s. r. o.*

Aby se předešlo obtížím spojeným s prováděním důkazů, navrhuje dále aby byl zajištěn software a účetní záznamy společnosti. Navrhujeme provedení notářského zápisu, který by zdokumentoval, jakým způsobem zavedené zlepšení funguje a přináší užitek. Dále navrhuje výslech svědků z řad zaměstnanců.

(17) Pro případ soudního sporu, co bude předběžnou otázkou, nebo předmětem mezitimního rozsudku? Zvažte přitom procesní taktiku stran a otázku soudcovského uvážení, jak vést proces.

Bylo by vhodné nechat soud, aby předběžnou otázkou vyřešil, zda se jedná o nekalou soutěž a teprve pak se samostatnou žalobou domáhat vydání bezdůvodného obohacení.

(18) Pro případ soudního sporu, má provozní vedoucí v žalobě uvést konkrétní částky, o kterých se domnívá, že jsou reálné, anebo tak nemá učinit?

Určení konkrétní částky bych se snažil vyhnout. Pokud odhady provedou soudní znalci, jedná se o objektivní hodnocení a tak je zde šance, že nebude narušena důvěryhodnost klienta. Pokud bychom požadovali málo, tak aby částka nepůsobila přemrštěně, soud nemůže přiznat více než je požadováno, což by byla škoda, protože zlepšení se ujalo a je zde šance na slušnou odměnu. Pokud naopak budeme požadovat příliš mnoho, nezískáme sympatie soudce a klient si navíc pohněvá i zaměstnavatele, u kterého hodlá nadále pracovat. Tedy pokud to bude jen trochu možné, nechal bych stanovení částek na nezávislém posuzovateli.

(19) Pro případ soudního sporu sepište petit žaloby. Uvažte přitom všechny hmotněprávní nároky, které přicházejí v úvahu.

Žalovaný je povinen vydat bezdůvodné obohacení spočívající v ceně zlepšovacího návrhu stanovené soudním znalcem odpovídající ceně na trhu.

Dále je žalovaný povinen vydat užitky z bezdůvodného obohacení, jelikož nejednal v dobré víře. Tyto užitky žaloba spatřuje v provozních nákladech, které žalovaný ušetřil používáním zlepšení a jejichž výši určí soudní znalec.

Žalovanému je rovněž uložena povinnost zdržet se poskytování zlepšovacího návrhu třetím osobám bez souhlasu zlepšovatele.

(20) Vznikla v dané věci trestněprávní odpovědnost? Jaká, správně trestní, nebo soudně trestní? Pokud ano, komu vznikla? Zvažte oznámení přestupku nebo trestní oznámení a jeho důsledky, a to i ve vztahu k civilnímu řízení.

Náš právní řád nezakládá možnost trestní odpovědnosti právnických osob. Trestně odpovědná může být jen fyzická osoba. V našem případě statutární orgán obchodní společnosti *Čistota půl zdraví, s. r. o.*, tedy jednatel, popř. další jednatelé společnosti.

Dle mého názoru by vznikla soudně trestní odpovědnost, kdyby jednatel poskytl zlepšení třetí osobě, zde obchodnímu partnerovi. Pak by se jednatel dopustil trestného činu zpronevěry podle §248 TZ tím, že by si přisvojil cizí majetkovou hodnotu (zlepšení), která mu byla svěřena, a způsobil tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou. Za současného stavu věci si jednatel pouze přisvojil majetkovou hodnotu, ale dosud dle mého názoru nebyla způsobena škoda. Zlepšovatelův majetek se zatím nijak nezmenšil, ani mu neušel zisk, protože mu nic nebránilo, aby zlepšení zpeněžil. Ovšem skutková podstata přestupku naplněna byla a to přestupku proti majetku podle §50 odst.1 písm.b) z.č.200/1990 Sb. Společnost prostřednictvím jednatele úmyslně neoprávněně užívá cizí majetek bez přivolení oprávněné osoby. Soud je vázán rozhodnutím příslušných orgánů o tom, že byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt.

(21) Napadají Vás ještě nějaké jiné právní otázky, které by mohly být s případem spojeny? Jaké? Pokud ano, pokuste se je právně zodpovědět.

Nabízí se zde otázky spojené s počítačovým programem "Správní blesk". Jedná se o autorské dílo podle §2 odst.2 z.č.121/2000 Sb. AZ. Autorským dílem však nejspíš nebude ta část, která vznikla propojením dvou dosavadních informačních systémů. Odstavec 4 sice prohlašuje za předmět práva autorského také dílo vzniklé tvůrčím zpracováním díla jiného, avšak domnívám se, že odstavec 4 je v případě počítačových programů vyloučen ustanovením věty třetí odstavce 2, která zní "Jiná kritéria pro stanovení způsobilosti počítačového programu a databáze k ochraně se neuplatňují".

Pokud by zlepšovatel poskytoval své zlepšení třetím osobám v podobě programu jako autorské dílo, prodával by jim licenci, tedy právo k užití (licenční smlouva §46 AZ an.).

Pokud by prodával zlepšení pouze v podobě myšlenky, bylo by to pomocí smlouvy o přijetí nabídky zlepšovacího návrhu a odměně za něj podle §74 z.č.527/1990 Sb.

(22) Jaké je mravní poučení z tohoto případu?

Nikdo by neměl nespravedlivě těžit ze zásluh někoho jiného.

Nejprve po dobrém a pak teprve po zlém aneb usilujme o dohody.

Nebud'me soudci ve vlastní věci. Nestranný a nezávislý prostředník nám může bez rozpaků přisoudit to, co bychom spravedlivě mohli požadovat, ale co by vzbuzovalo nedůvěru, kdybychom to požadovali sami.

(23) Je mravní poučení z případu též právním poučením?

Ač to tak zprvu někdy nevypadá, lze s pomocí právního řádu do jisté míry učinit spravedlnosti zadost. Vyplatí se tedy zavčas vyhledat právní pomoc.

(24) Nalezli jste spravedlnost? V čem spočívá?

Spravedlnost zde spočívá v nalezení míry, co komu podle jeho zásluh náleží.

Z pohledu Aristotela:

1) Ve vymezení vzájemných práv a povinností tvůrce a uživatele díla (zlepšovatel - zaměstnavatel) se odráží distributivní spravedlnost (iustitia distributiva), tedy zachování rovnosti, férové rozdělování, podle zásluh, důsledek realizace principu rovnosti.

2) V nalézáni, co komu po právu náleží a co si kdo neprávem přisvojil, se projevuje vyrovnávací spravedlnost (iustitia commutativa), tedy dnešní formální, procedurální spravedlnost jako tvorba rovnosti.

Prameny:

Listina, obč. zák., zák. o vyn. a zlepš. návr., aut. zák., o. s. ř., tr. zák., zák. o přest., zák. práce, zák. o daních z příjmů

Zvláštní literatura

Telec, The Enforcement of Industrial Property Rights in the Czech Republic. IIC. International Review of Intellectual Property and Copyright Law, 2001, No. 8, pp. 935 - 950.

Telec, Tvůrčí práva duševního vlastnictví. Brno: Jan Šabata - Masarykova univerzita 1994. (Dodatek. Brno: Jan Šabata 2002.) *Telec*, Patentoví zástupci. Brno: Masarykova univerzita 1993. *Výparina*, Inovácie pre podnikateľov. Vynálezy, priemyselné vzory, úžitkové vzory, know-how, zlepšovacie návrhy a pod. Bratislava: Miroslav Mračko 2000.